

Minningarorð um Theodor Johannesen

Sá kom det tunge budskab, at Theodor var gået bort. Det var ikke uventet efter det seneste halve års sygdom, men alligevel mærkeligt at tænke på, at denne travle mand og nære ven og svoger ikke er mere.

Helt fra sin grønne ungdom havde Theodor faret til søs. Først med færøske fiskeskibe, så med danske skibe på langfart og nord- og østersøfart. Dernæst et togt til sydishavet med et norsk hvalkoger, inden han vendte hjem til Færøerne og helligede sig fiskeriet på de nordlige have fra Barentshavet til Grønlands fiskerbanker. Mange vil minde Theodores interessante foredragsrække i færøsk utvarp, hvor han så mesterligt fortalte om sit begivenhedsrige liv til søs.

Det tog mange år at blive nærmere ven med Theodor, som var gift med min kones søster Hanna, for når vi i årene efter krigen besøgte hjemmet i Fuglefjord var Theodor ude på fiskeri. Ind imellem var vi dog heldige at træffe ham hjemme, og det var et heldigt træf, for Theodor var en havets søn, der elskede sit job til søs. Skib og hav var hans andet hjem, og han sprang helst ikke en tur over. Engang fik vi den oplevelse at være med ved »Olavur Halgi« afsejling fra Fuglefjord til een af dens lange ture efter saltfisk. Der var en stemning af højtid over afskedstunden. Man fornemmede en smuk tradition, opstået af færingens dybe ærefrygt for havet. Med bøn og lovsang sendte familierne deres kære afsted til deres farefulde dont for udkommet. Theodor var dog travlt optaget. Alt skulle være i orden og fungere, hvor han rådede. Han var allerede på vej mod fangstfeltet. »Værktøjet«, skibet, skulle passes. Det var magtpåliggende for ham, og »Olavur Halgi« bar da også præg af Theodors omsorg for skib og grej. Det talte man ofte om dengang.

Efter mere end 50 år til søs gik Theodor i land for godt, og vi gjorde os uvilkårligt tanker om, hvordan han ville klare

at undvære skib og hav. Nu kom vi til at kende den travle mand på nærmere hold og fik at se, hvordan han med sine mange interesser og sin intelligente vurdering af livets mangfoldighed også forstod at tilpasse sig livet på land. På en tur til København besøgte Theodor »Danmarks fiskeri- og havundersøgelser«, hvor han var en kendt person. Direktøren og de ansatte benyttede lejligheden til at takke ham for hans store indsats gennem årene med at indsende fiskerimærker, ledsaget af tydelig beskrivelse af fangststed, strøm og klimatiske foreteelser. Fiskerieringens videnskabelige baggrund havde alle dage Theodors store interesse.

I 1977 havde Theodor den store sorg at miste sin kone Hanna, som så trofast havde passet hjem og børn og gjort hjemmet til et gæstfrit samlingssted for familie og venner, mens Theodor for til søs. Det var et smerteligt slag. Vi overværede, hvordan Theodor klarede sig gennem sorgen og igen fik styr på hverdagen. Hvordan han bar sig ad, ved jeg ikke, for han talte ikke meget om sådanne personlige anliggender,

men en linie fra digtet om »Terje Vigen« rander mig i hu, hvor der står: »Da stured Terje en dag eller to, så rysted han sorgen af«. Uden sine kære børn og børnebørn havde det ikke været let for Theodor at ryste den sorg i leje.

Siden fulgte gode år, hvor Theodor, foruden at passe hus, får og mark, dyrkede sine interesser for filateli, rejser og læsning. Jeg havde den glæde at være hans ombud i København og fremførte hans specielle filateliønsker hos Fogh's frimærkehandel i Skindergade, som han havde et mangeårigt samarbejde med. Ligeledes var det i mange år lige til jule 1985 fast juletradition for mig at besøge »Postens filateli« på Rådhuspladsen juleaftensdag kl. 10 for at få stemplet de af Theodor tilsendte konvolutter, og det skulle vel at mærke være hånd- og maskinstemplet, korrekt placeret over julemærke og frimærke. Til gengæld sendte Theodor mig 1. dags kuverter, hvergang nye færøske frimærker udkom, og det vakti i den grad min interesse, at jeg nu har en ganske pæn samling af 1. dagskuverter. En ny interesse, takket være Theo-

dor.

At rejse var en livsudfoldelse, der faldt naturlig og nødvendig for Theodor, der havde gæstet så mange lande i sit lange liv. Det faldt i vor lod at gøre flere rejser sammen med ham, efter at han var blevet enke-mand. I 1978 startede vi med en rejse til Israel, arrangeret af dagbladet »Politiken«. Biblen er som bekendt den bedste rejsefører under rejser i Israel, og Theodor var som vanligt velforberedt og gjorde sit til, at rejsen blev en stor oplevelse. Han var så intens i sin trang til at opleve, studere og undersøge, så vi »unge« dårligt kunne følge med. Vi boede i Tel Aviv, og den sidste dag var programmeret som hviledag før hjemreisen, men Theodor besluttede at bruge dagen til endnu engang at rejse »op til Jerusalem«. Med beslut-somhed dannede han et lille rejseselskab på 6 interesserede, der kunde fylde en taxa, som han havde arrangeret sig med, og så gik ellers hele »hviledagen« med endnu et besøg i Jerusalem. De danske deltagere var begejstrede for deres 70 årige færøske initiativtager og guide. Alene havde de ikke haft mod til at afvige fra rejsens program, dertil var de kommet alt for langt væk hjemmefra. Ikke svært, at Theodor fik venner på den rejse. Venner som siden besøgte ham på Færøerne. — Efter turen til Israel blev det nærmest tradition, at Theodor kom på septemberbesøg hos os i København, og vi kom til at gøre mange rejser sammen. Sidste år i september blev det bare til småudflugter, for da var Theodor trods alt ved at blive trætt, selvom rejselysten var usvækket. Vi vil minde disse septemberbesøg og rejser med stor glæde.

Nu står så »Bakkehuset« i Fuglefjord tomt. Huset der rummer så mange minder om glade færefrier og varm gæstfrihed mod os og vore børn gennem 41 år. Det er tungt at måtte acceptere den tomhed, men længe vil mindet om Theodor og moster Hanna leve og blive æret i vor slægt. Tak.

Sigrid og Knud

Theodor Johannesen farin

Theodor andaðist 24. oktober, 78 ára gamal.

Eg var rættiliga ungur, tá ið eg kom at kenna Theodor, og sjálvandi var tað á tí politiska økinum. At Theodor var javnaðarmaður, var eingin í Fuglafirði í iva um. Kom tú í tos við hann, var tað ikki leingi, fyrr enn hetta kom fram um tað sosi-ala og tann tørv, ið fólk okkara á hesi leið, annaðhvørt tað vóru tey gomlu ella onnur í samfelagnum, ið vóru illa fyrikomin av sjúku ella aðrari orsøk.

Theodor var í bestu árum, tá ið javnaðarræslar tók seg upp í Norðurlondum og eisini her í Føroyum, og bleiv hann eisini ein av undangongumonnunum, ið talaði hesa sak her hjá okkum. Hann las nógv og visti nógv, hann var álitismaður og fekk sostatt álitisstørv eitt nú í sòknarstýrinum. Eisini her gjørdi hann sína ávirkar og bleiv undangongumaður í so mongum, eitt nú at fáa kai her í bygdini, sum ikki var so lætt at fáa gjøgnumført, tó tað eydnaðist til endans saman við øðrum hóast móttøðu, og kundi hann nú gamal fróa seg um, at í dag er Fuglafjørður størsta útflutningshavn í Føroyum.

Jú, hann var framburðsmaður um ein háls, eitt nú innan samtøkursrøsluna, tí var hann altíð ein, ið var við, um nú ein ella onnur samtøka varð sett á stovn. Lat meg nevna Fuglafjarðar Samvinnufelag, ið fekk »Olav Halga«, ið kom 1. nov. 1959 og sjálvandi var Theodor eisini við, tá ið Fuglafjarðar Keypsamtøka varð sett á stovn í 1961 og var hann altíð við, tá limafundur vóru.

Theodor visti væl at siga frá um gamlar dagar, og var tí hugaligt at hoyra hann siga frá saman við øðrum eldri. Eg kom ikki bert at kenna Theodor í hesum verðsliga, hann var ógvuliga upptikin av tí andaliga eisini, tí hitti tú hann bæði á veg til kirkju og missionshús, sum nú kanska ikki var so lógíð, tá ið verður hugsað um barnaheim hansara, tí var hann eisini ein góður stuðul, tá ið missionshúsið varð umbygt og tá ið nýggja kirkjan varð bygd og frøðdist hann um hetta.

Lat meg til seinast taka fram eitt vakurt minni eg eigi um Theodor. Tað var einaferð »Olavur Halgi« skuldi til Esbjerg at landa saltfisk. Theodor hevði verið stýrimaður hendan túrin, men for ikki niður við. Sjálvur skuldi eg fara við sum eftirlitsmaður undir landingini. Tá kemur hann til mín aðrenn vit fara og sigur við meg: »Tú tað kemur ein maður umborð at bjóða til møti. Tú skalt fara við honum, tí eg kenni hann,« og so varð, sum hann hevði sagt.

Theodor og Hanna, ættað úr Oyndarfirði, bygdu sær heim saman norðuri í Bú. Eitt vakurt heim, og altíð væl hildið. Nú stendur heimið tomt. Eg trúgvi tað má vera undarligt hjá tykkum, børnum teirra — eitt heim har móður- og faðir-hond fjálgaðu um síni smáu.

Men øll hesi góðu minni verða verandi hjá tykkum. Má Gud troysta og styrkja tykkum.

Theodor til minningar
Poul Martin